

huse, er Forordningen af 25de Marts 1791 om Bøndergaardens Nedlægning. Ifølge denne Forordnings § 3 var en Godsejer, naar han ikke kunde faa en Bøndergaard bortkøbt, berettiget til at nedlægge den og henlægge dens Forder under andre Bøndergaarde, dog blandt andet paa Vilkaar, at han paa den nedlagte Gaards Grund opbyggede 2 ny Huse, hvert med et Tilliggende af 6 Tdr. Land Middelhjord, til bestandig Vedligeholdelse som Pligthouse. Denne Ret for Godsejeren til at nedlægge Bøndergaarde, som han ikke kunde faa bortkøbt, er næppe bleven benyttet i videre Omfang og er i hvert Fald bortfalden ved Loven af 9de Marts 1872. Ved kongelig Resolution af 14de December 1791 blev Rentekammeret imidlertid bemyndiget til ad mandatum at meddele Bevillinger til Nedlægning (og Sammenlægning) af Bøndergaarde, blandt andet paa Betingelse af, at der for hver Gaard, der blev nedlagt, skulde indrettes 2 ny Huse, hvert med et Tilliggende af 3 Tdr. Land Middelhjord, til bestandig Vedligeholdelse. Endvidere tillader Forordningen af 27de September 1805 § 11 Godsejerne at nedlægge enkelte Bøndergaarde for at indtage sammes Forder til Skovs Opplantning og Fredning blandt andet paa Vilkaar, at der i hver nedlagt Gaards Sted oprettes 2 ny Huse, hvert med et Tilliggende af 3 Tdr. Land Middelhjord, til bestandig Vedligeholdelse. — I Henhold til disse Lovbestemmelser blev der oprettet et ikke ubetydeligt Antal Pligthuse i Aarene indtil 1815. Ved kongelig Resolution af 5te Juli 1815 blev der imidlertid givet Rentekammeret Bemyndigelse til ad mandatum at meddele Bevillinger til Nedlægning og Sammenlægning af Bøndergaarde, saaledes at der kun oprettedes 1 Pligthouse for hver nedlagt Gaard, og ved kongelig Resolution af 22de September 1865 bemyndigedes Indrengsministeriet til ogsaa at frasalde denne Forordning. I Henhold hertil blev der, indtil Lov om Jordts Udnyttning og Sammenlægning af 11te Maj 1897 traadte i Kraft, ikke oprettet Pligthuse i de Tilfælde, hvor der blev meddelt Bevilling til Nedlægning eller Sammenlægning af Bøndergaarde. — Ifølge §§ 3 og 17 i Loven af 11te Maj 1897 er det nu bestemt, at Bevillinger til Nedlægning og Sammenlægning af Bøndergaarde kun kunne meddeles paa Vilkaar, at der i Stedet for den Gaard, der nedlægges, udlægges et Pligthouse i samme Kommune med et Jordtilliggende af mindst 1½ Td. Land boniteret Maal, et Vilkaar, som Landbrugsministeriet dog kan frasalde efter vedkommende Kommunalbestyrelses Anbefaling. Af det foran oplyste vil det fremgaa, at der efter den nugældende Ret bliver Tale om Oprettelse af Pligthuse, dels naar en Godsejer i Henhold til § 11 i Forordningen af 27de September 1805, jfr. Lov af 9de Marts 1872, vil nedlægge en Fæstegaard for at indtage dens Forder til Frestov, og dels naar der i Henhold til §§ 3 og 17 meddeles Bevillinger til Nedlægning og Sammenlægning af Bøndergaarde. — Med Hensyn til den sidstnævnte Lovbestemmelse skal man dog endnu bemærke, at der hidtil kun er oprettet enkelte Pligthuse, da Kommunalbestyrelserne i de fleste Tilfælde have anbefalet, at Forordningen om Oprettelse af Pligthuse frasaldes under Hensyn til, at der ikke i Kommunen er Trang til Oprettelse af saadanne Huse.

- ad 2. Tilhnyt med, at de i Henhold til den foran nævnte Lovbestemmelse oprettede Pligthuse vedligeholdes som saadanne, paahviler Amtmændene, jfr. Loven af 11te Maj 1897 § 4 in fine. — I saa Henseende bestemtes det nærmere i § 3 i Forordningen af 25de Marts 1791, jfr. Forordningen af 27de September 1805 § 11, at Godsejeren var ansvarlig for de der omhandlede Pligthuses bestandige Vedligeholdelse under Straf af 10 Rbd. til Sognets fattige, i Fald Husene blive øde. — Hvis Godsejeren ikke inden en bestemt Frist, som forelagdes ham dertil af Amtmanden, igen forsynede de ødeblevne Huse med Beboere, gentoges Mulkten. Endvidere blev det, for at det kunde paases, at de i Bevillinger til Bøndergaardens Sammenlægning eller Nedlægning bestemte Vilkaar om Oprettelsen af Pligthuse bleve fuldstgjorte, ved Rentekammer-Cirkulære af 17de Maj 1803 paalagt Amtmændene at afgive aarlige Indberetninger herom. — Disse Indberetninger gik dog i Tidens Løb af Brug. — Ved Indrengsministeriets Cirkulære af 10de August 1850 blev Paalæget vel indskræpet, men allerede ved Cirkulære af 10de November 1862 Nr. 5 bortfaldt disse Indberetninger.